

۲۰۱۵/۱۲/۱۰

سرلوح مرادزی

پرکندهار برید، یا پر کنفرانس د ملنډو هڅه!

د اسيا زره کنفرانس چې په ۲۰۱۱ کال کې د افغان دولت او ترکي په وړاندیز او د افغانستان پرمحور، د اسيا د دي برخي هېوادو ترمنځ د دوستانه او گټورو متقابلو اړیکو د بسيا او ترهگری سره د اغیزمنې مبارزې په موخه رامنځته شوی او لومړی غونډه يي د ترکيې په استانبول کې جوړه شوه، پنځمه غونډه يي دا دی د پاکستان په غوښتنه د دېسمبر په ۸ مه، په اسلام اباد کې په داسې مهال پرانیستل شوه چې په ورته وخت کې د کندهار هوايي ډگر د هغو ترهگرو تر برید لاندې ونیول شو چې ادې يي په پاکستان کې دي!

په اسلام اباد کې د اسيا زره د کنفرانس له پرانیستې سره هممهال، پر کندهار برید په هیڅ صورت تصادفي پېښه نه ده او دا شان بریدونه چې مسولیت يي تل په پاکستان کې میشت ترهگر پر غاړه اخلي، د پاکستاني استخباراتو له خبرتیا، مرستي او مخکې له مخکې له پلان شوي برید پرته، بل څه نه شي گنل کېدای.

د افغانستان دفاع وزارت وايي چې طالبانو په کندهار کې ۵۰ تنه وژلي. د دغه وزارت په وینا په وژل شویو کې د ماشومانو او ښځو په شمول ۳۸ تنه ملکيان، ۱۰ د ملي اردو سرتېري او ۲۰ پولیس دي.

دې وزارت د وژل شویو ترهگرو شمېر ۱۱ ښودلی دی. برید تیره ورځ (سې شنبه، دېسمبر ۸مه) د ماښام په ۵:۳۰ پیل شو. وسلوالو طالبانو ویلي پر دغه هوايي ډگر برید دوی کړی دی.

د اسيا زره کنفرانس سره په ورته وخت کې پر کندهار وسلوال برید، ډېرې پوښتنې رامنځته کولای شي، خو ښايي لومړی پوښتنه دا وي چې د پاکستان پوځ او ISI غواړي افغانستان او د کنفرانس نورو گډونوالو ته وښی چې په پاکستان کې، د ترهگرو په اړه او د سیمې هېوادو ترمنځ د اړیکو د رغاوي په تړاو، له دوی پرته بل څوک تصمیم نه شي نیولای!

دا برید د کنفرانس گډونوال هم گواښوي، چې پاکستان یوازې په افغانستان کې نه، بلکې په سیمه کې هم لا د داسې بریدونو د پېښېدو ځواک لري چې د کنفرانس گډونوال يي باید په پام کې ولری او په دې لامل یو ډول باج باید پاکستان ته قایل وي!

داسې هم څرگندېږي، په پاکستان کې دا کړی، په ټوله کې د هغو موخو بریا چې پر بنسټ یې کنفرانس رامنځه شوی، اصلاً نه غواړي او یا د کنفرانس د بریا هغه برخه چې د افغانستان گټو سره تړلي ده، وگواښوي او دا اټکل هم بېخایه نه دی چې د کنفرانس په کوربه توب سره له نړۍ او سیمې څخه د خپل وروستي گوبښه توب په غبرگون کې د یوې وسیلې پټوگه کار اخلي.

دغو کړیو د کنفرانس له جوړېدو مخکې هم، په وروستیو میاشتو کې افغانستان سره د اړیکو په خرابولو کې ډېر څه ترسره کړل. د دوه نیم کلونو د مر ملامر په نوم يي د جهاد فتوی او په برات او اخترونو کې يي د هغه لخوا شپېپانې او اعلاميې خپرې کړي. بېواکه طالبان يي د پوځي جنرالانو په لاس، غورځیولې په مري سیمه کې د امریکايي استازو تر زني لاندې، له افغان پلاوي سره د ملنډو په موخه د سولي خبرو ته کښینول او له هغو سره هممهال يي د افغانستان په دننه کې وسلواله جگړه لکه د شاهیند خونړی پېښه، توده وساتله. بلخوا په همداسې وخت، په ننګرهار کې داعش لکه تریخ او زهرجن مرداروتی راوتوکېد او په امریکا او د هغې په مشرۍ لویدیځ کې ورته ټاکلو کړیو هم په رسنیو کې غبرگ غومبر وچاوه.

په داسې ترڅه او زهرجنه فضا کې سخته وه، افغان پلاوی د اسيا زره کنفرانس کې چې که څه هم نووښگر يي خپله افغانستان دی، برخه اخلي او یا له کنفرانسه هسې تمه چې پکار ده، ولري.

د کنفرانس له پرانیستې سره هممهال د کندهار ترهگریزه پېښه او په کنفرانس کې د ولسمشر غني په وینا، افغانستان سره د پاکستان پیکه او کمرنگه همکاري، څرگندوي چې د اسيا زره کنفرانس د موخو په اړه د پاکستان په لورکچه مشرتوب کې یو نظر نشته او هلته لږ تر لږه دوه - درې دريځه باید په پام کې ونیسو:

په پاکستان کې یو شمېر سیاستوال او مشران په ریښتیني غواړي چې پاکستان، د افغانستان په اړه خپله تباهاکاره ستراتیژي چې په وروستیو څو لسيزو کې بي تغییره پاتې ده، بدله کړي او د ښه گاونډي او حتی ورور هېواد پټوگه افغانستان سره راشه درسه او اړیکې ولري. دغه مشران نه یوازې د اسيا زره کنفرانس د موخو په چوکاټ کې،

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دلیکنې د لیکنيزې ښې پاڼوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

بلکې له هغې زيات د دوه ورونو هېوادو پتوگه سره گډ ژوند کول غواړي. د دوی په ليوالتيا، پاکستان به نه يوازې د طالب او داعش په نوم د مرگ استازي افغانستان ته نه صادروي، بلکې په کور دننه په تېره بيا د پښتنو او بلوڅو په سيمه کې دې هم هغه مهار او جارو کړي. د همدغه مشرانو يوه ډله افغانستان ته راغله او ولسمشر غني د دوی په بلنه او غوښتنه د اسيا زره اسلام اباد کنفرانس کې گډون ته زړه ښه کړ. که د ټولې سيمې په اړه د افغانستان مثبت نظر او په پاکستان کې د دغو مشرانو هلې ځلې نه وای، د افغانستان له گډون پرته د اسلام باد غونډې دوه توتې ارزښت هم نه شو درلودای.

په کنفرانس کې افغانستان سره د پاکستان دغه پيکه، کمرنگه او زړه دپاسه همکاري هم ويل کيږي د دغه مشرانو د زيار او هڅو پايله ده. که د دغو مشرانو هلې ځلې نه وای، د نواز شريف په مشرۍ ملکې برخې، پوځ او استخباراتو دغه پيکه او کمرنگه همکاري هم نه کوله. راتلونکې کې بايد له دغو مشرانو سره چې د افغانستان او سيمې خواخوږي دي، د افغانستان اړيکې ټوډې شي.

بله ډله بنايي د پاکستان ملکې او زورپاله يا په اصطلاح کونه پيښ سياستوال وي چې غواړي پاکستان له سيمې او نړۍ سره په يوه يا بله بڼه په يوه انډول کې وساتي چې لمن يې يوځلي په شا وانه وړي. بنايي د دوی هڅه دا وي چې هېواد يې په سيمه او نړۍ کې له ښکاره او په ډاگه رسوايي او گوښته توب څخه خوندي وساتل شي. دوی د اسيا زره کنفرانس پشان غونډې، د هغو د موخو د پلټنې لپاره او يا افغانستان غونډې د سيمې د ځينو نورو هېوادو سره، لپاره کاته د اړيکو د رغايو په موخه نه، بلکې دا ټول په سيمه او نړۍ کې د خپل وروستي گوښته توب د پټولو لپاره د يوې وسيلې پتوگه کاروي.

په کندهار کې بريد د پاکستان د استخباراتو په ملاتړ ترسره کيږي، خو لومړی وزير نواز شريف يې کنفرانس کې يو وار بيا په تکرار سره وايي «د افغانستان دوښمن د پاکستان دوښمن دی!»

دا ډله د بوسو لاندې اوبه تېروي، په خوله سم غږيږي، خو کارونه يې کاره او دوه مخي دي! دريمه ډله يې چې پوځ او استخبارات دي، پخپل کار او چار کې يوسري او خپلسري دي. د گاونډ او سيمې هېوادو سره په تاوتریخوالي او کرکيچ کې لومړی لاس دوی لري. د تروريستي ټولو ډلو روزنه او کارونه د دوی مسلکي دنده ده.

لنډه دا چې پاکستان د افغانستان په وړاندې خپلې ستراتيژيکې موخې لږ تر لږه په لاندې برخو کې هممهال تعقيبوي:

- په ټوله کې پاکستانی دولت خپله پلان شوي ستراتيژي په ارامه، سره سينه پلي کوي
- پوځ او استخبارات يې د ترهگرو پروژې روزي، صادروي او د دوی په نوم او حضور جگړه پرمخ وړي
- مذهبي ميډيا يې د جهاد فتوي ورکوي او د وخت له ضايع کېدو پرته، پرله پسې د افغانستان په وړاندې د جهاد نارې وهي!

که څه هم د اسيا زره هېوادونه د پاکستان د غورو خبرو په گډون، په کنفرانس کې د باثباته افغانستان غوښتنه کوي او ټول په گډه د افغانستان د پرمختگ ژمنه کوي، خو که پاکستان په کور دننه د پخوا پشان ترهگر وپالي او دا ځل د داعش په نوم نوي پروژې هم ورزياته کړي (دا اوس په ننگرهار کې د پاکستان په ملاتړ او د هغو د موخو لپاره جنگيږي) او هغه د افغانستان او سيمې په وړاندې وکاروي، نو افغانستان او سيمه به يوځل بيا د پاکستان په غورو ژمنو تېروتلې او غولېدلې وي، چې هيله ده دا ځل داسې نه وي!

پای

د پاڼو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلپکني د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ